

Guidelines for Developing Tourism Management in the Next Normal Era of Pattaya City, Chonburi Province according to Bhavana 4

Anna Rattana¹ and Phrakrunivitsinlkhan²

Received: September 02, 2024

Revised: June 06, 2025

Accepted: June 09, 2025

Abstract

This research article aimed to present the development guidelines for tourism management in the Next Normal era of Pattaya City, Chonburi Province according to Bhavana 4. This research was a mixed-methods study, using a document study, distributing a questionnaire with a reliability value of 0.975 to a sample group of 400 people aged 18 and over living in Pattaya City, Chonburi Province. The sample was purposively selected from 4 constituencies of Pattaya City, 100 people per constituency. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. In-depth interviews were conducted with 17 key informants, and non-participant observation. Descriptive content analysis was used. The research results found that 1) in the aspect of accommodation service (physical and social), Kayabhavana should include additional safety measures both inside and outside the accommodation; 2) In terms of tourism activities (regulations and Silabhavana, tourism management supervision, meditation, Cittabhavana and

¹ ICBC (Thai) Leasing Company Limited

² Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding author, e-mail: annar.kas@gmail.com

tourism promotion policy: Panyabhavana; they should be developed in a tangible way and must support each other); 3) in the aspect of facilities (physical and social), Kayabhavana and regulations: Silabhavana), it was about taking care of the area to be ready to receive tourists and having continuous and tangible regulation and regulations; 4) in terms of attraction (tourism management supervision): Cittabhavana and tourism promotion policy: Panyabhavana), the area should be developed in conjunction with the development of the quality of life of local people; and 5) in terms of travel to tourist attractions (physical and social: Kayabhavana), it was convenient to have a traffic structure that was appropriate for tourism management.

Keywords: Guidelines for Tourism Management Development, Next Normal Era, Pattaya City, Bhavana 4

แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ตามหลักภาวนา 4

แอนนา รัตน์² และพระครูนิวริฐศีลขันธ³

Received: September 02, 2024

Revised: June 06, 2025

Accepted: June 09, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีตามหลักภาวนา 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการศึกษาในเชิงเอกสาร การแจกแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.975 กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปอาศัยอยู่ในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเขตเลือกตั้งของเมืองพัทยา จำนวน 4 เขต ๆ ละ 100 คน สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 17 คน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านการบริการที่พัก (ด้านกายภาพและสังคม: กายภาวนา ควรมีการเพิ่มเติมในเรื่องของความปลอดภัยของที่พักรทั้งภายในและภายนอกที่พักต้อง 2) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (ด้านระเบียบ ข้อบังคับ: ศีลภาวนา, ด้านการกำกับดูแลการจัดการท่องเที่ยว, จิตภาวนา และด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว: ปัญญาภาวนา ควรมีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม และต้องหนุนเสริมกันและกัน) 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ด้านกายภาพและสังคม: กายภาวนา และด้านระเบียบ ข้อบังคับ: ศีลภาวนา) เป็นการดูแลพื้นที่ให้พร้อมรับนักท่องเที่ยว และมีกำกับในเชิงระเบียบ ข้อบังคับอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม) 4) ด้าน

¹ บริษัท ลีสซิ่ง ไอซีบีซี (ไทย) จำกัด

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Corresponding author, e-mail: annar.kas@gmail.com

สิ่งดึงดูดใจ (ด้านการกำกับดูแลการจัดการท่องเที่ยว: จิตภาวนา และด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว: ปัญญาภาวนา) ควรมีการพัฒนาพื้นที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ และ 5) ด้านการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว (ด้านกายภาพและสังคม: กายภาวนา) เป็นการอำนวยความสะดวก ควรมีการจัดโครงสร้างการจราจรที่เหมาะสมกับการจัดการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว, ยุค Next Normal, เมืองพัทยา, หลักภาวนา 4

บทนำ

การบริหารเมืองพัทยาได้มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผ่านวิสัยทัศน์เมืองพัทยา “นครศูนย์กลางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน ยั่งยืนและน่าอยู่สำหรับทุกคน” และแผนพัฒนาเมืองพัทยา (พ.ศ.2561-2565) เป็นแผนปฏิบัติการพัฒนาเมืองพัทยา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการบริหารจัดการเมืองพัทยาที่ครอบคลุมด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย ด้านการบริหารจัดการ ด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ด้านสังคมและการมีส่วนร่วม ด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกฎหมาย สอดรับกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนพัฒนาภาคตะวันออก แผนพัฒนาภาคตะวันออก 1 แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนากององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ไปสู่เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์ที่มุ่งหวังไว้ร่วมกัน ด้วยวาระแห่งการร่วมคิด ร่วมทำ ตาม 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการปรับปรุง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพมนุษย์ สังคม พร้อมผสมผสานความร่วมมือของภาคีเครือข่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นสำคัญ โดยยังคงสร้างกระบวนการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ของเมืองพัทยา สังคม และองค์กรเมืองพัทยาอย่างสมดุลต่อเนื่อง (เมืองพัทยา, 2566) ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ประกอบอาชีพด้านการค้าและการบริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ นอกเหนือจากนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การประมง และการค้าขาย โดยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของเมืองพัทยา ปัจจุบันมีการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 90 ของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน

(จปฐ.) ของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พบว่า ในปี พ.ศ. 2562 รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ระดับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมืองพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีรายได้เฉลี่ย 245,331.37 บาท/คน/ปี ก่อนจะเจอเหตุการณ์โควิด-19 เมืองพัทยานักท่องเที่ยวเข้ามามากกว่า 18 ล้านคนต่อปี กระทั่งมีการล็อกดาวน์เมื่อช่วงปีที่แล้ว จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงจนกลายเป็นศูนย์ ทำให้มีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ จากภาครัฐเพื่อแก้ไขและเยียวยาผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวจากสถานการณ์โควิด-19

เมืองพัทยาเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการการท่องเที่ยว แต่สถานการณ์โควิดจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกชะลอตัวกว่าที่คาดไว้เดิมมาก ภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลกระทบรุนแรงต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการท่องเที่ยวภาคการท่องเที่ยวเป็นการประกอบตัวเพื่อความอยู่รอดโดยจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องจากทั้งภาครัฐและสถาบันการเงินการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่อาจลุกลามและส่งผลกระทบมากกว่าที่ประเมินไว้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2566) โดยเฉพาะธุรกิจบริการที่มีปริมาณมากในปัจจุบัน เช่น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยว โรงแรมและที่พัก ร้านอาหารและภัตตาคาร ได้รับผลกระทบก่อนธุรกิจอื่น ๆ ความไม่มั่นใจในนโยบายทางเศรษฐกิจ และการเลิกจ้างงานจากการปิดกิจการชั่วคราว อันส่งผลกระทบต่อรายได้ และการใช้จ่ายของผู้บริโภค (ศิริณี เมฆลอย, 2565) ธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กเป็นโรงแรมที่ใช้เงินทุนไม่มากแต่ลงทุนทางด้านความคิดสร้างสรรค์ในการดีไซน์ที่แตกต่าง และการใส่ใจในเรื่องบริการ เป็นทางเลือกที่ดึงดูดสำหรับเจ้าของเงินทุนรายเล็กในการแข่งขันกับโรงแรมที่มีอำนาจทุนและการตลาดมากกว่า ในปัจจุบันกลับประสบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อการดำเนินธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กเองไม่สามารถรองรับและตอบสนองได้ตรงความต้องการของลูกค้า เป็นผลให้ลูกค้าเกิดความลังเลและไม่แน่ใจในการเข้าใช้บริการ จนถึงปฏิเสธการใช้บริการ ทำให้ธุรกิจไม่ถูกเป็นตัวเลือกในการเข้าใช้บริการของลูกค้า ทำให้ธุรกิจโรงแรมขนาดเล็กไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานตามเป้าหมายหรือตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ (พงษ์มนัส ดือด, 2563)

การศึกษาจากสถานการณ์ดังกล่าวที่ส่งผลให้ภาคส่วนต่าง ๆ ที่ต้องประสบกับภาวะหยุดชะงักลง แม้ว่าจะได้มีการเยียวยา ช่วยเหลือจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อวิถีชีวิตของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาและการปรับตัวที่จะรับกับ

สถานการณ์วิถีชีวิตใหม่ของประชาชนเป็นประเด็นที่ทุกฝ่ายต้องมีความตระหนักและรีบดำเนินการหามาตรการเพื่อเป็นแนวทางในการรับมือกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รองรับการขยายตัวของธุรกิจด้วยการจัดการอย่างเป็นระบบและการบริหารทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน อันจะเป็นข้อมูลในการนำไปพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ และการประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น ๆ ภายใต้อาณาเขตลุ่มที่ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีตามหลักทฤษฎี 4

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วย

1. การศึกษาในเชิงเอกสาร โดยทำการทบทวนจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเมืองพัทยา พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา แนวคิด ทฤษฎีการท่องเที่ยว แนวคิดพฤติกรรมการท่องเที่ยว การบริหารจัดการ และหลักทฤษฎี 4 เพื่อนำมาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีตามหลักทฤษฎี 4 ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปอาศัยอยู่ในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเขตเลือกตั้งของเมืองพัทยา จำนวน 4 เขต ๆ ละ 100 คน จากประชากรที่เป็นประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปอาศัยอยู่ในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 80,617 คน (ฝ่ายทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน สำนักปลัดเมืองพัทยา, 2566) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง

0.8-1.0 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น 0.975 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คือ สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติอ้างอิง คือ สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับทดสอบสมมติฐานวิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและตัวแทนชุมชน จำนวน 17 คน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจน สามารถอธิบายเสริมสนับสนุน ข้อโต้แย้งต่าง ๆ และเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ รวมถึงการเสนอแนะข้อคิดเห็นในประเด็นที่มีข้อขัดแย้ง หรือเห็นควรเพิ่มเติมให้ชุดความรู้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ตัวแปรศึกษา คือ การจัดการท่องเที่ยวตามแนวคิด 5A โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายผลการวิจัยเชิงปริมาณ โดยสรุปผลการวิจัยตามกระบวนการศึกษา ดังนี้

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.25 อายุ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 18-30 ปี จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 38.50 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นระดับ ปวส. / ปริญญาตรี จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.75 อาชีพ ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.75 รายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.25

ระดับความคิดเห็นต่อระดับการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และระดับความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยว ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ขณะที่ความสัมพันธ์ของหลักทฤษฎี 4 กับการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของ

เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R = .88^{**}$) มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่เรียงตามค่าความสัมพันธ์สูงสุด ดังนี้

1) หลักภาพนา 4 ด้านกายภาพและสังคม และด้านระเบียบ ข้อบังคับ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านสิ่งดึงดูดใจ อยู่ในระดับสูงมาก ($R = .83^{**}$) เท่ากันทั้ง 2 ด้าน

2) หลักภาพนา 4 ด้านการกำกับดูแลการจัดการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับสูงมาก ($R = .82^{**}$)

3) คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ระดับน้อยที่สุด คือ หลักภาพนา 4 ด้านกายภาพและสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านการบริการที่พัก อยู่ในระดับสูงปานกลาง ($R = .55^{**}$)

เมื่อนำผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสัมพันธ์จากน้อยไปหามาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำด้านที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุดไปเป็นประเด็นแรกในการตั้งข้อคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางที่เหมาะสม โดยพบว่า แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีตามหลักภาพนา 4 ประกอบด้วย

ด้านการบริการที่พัก (ด้านกายภาพและสังคม: กายภาพนา เป็นการปรับเปลี่ยน และเพิ่มเติมในเรื่องของความปลอดภัยของที่พักรทั้งภายใน และภายนอกที่พักต้องมีความสัปปายะ และมีความเหมาะสมกับบริบทการจัดการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา และไม่ทำลายคุณค่าทางการท่องเที่ยว) ประกอบด้วย

1. การสนับสนุนการจัดโปรโมชั่นการท่องเที่ยว รวมทั้งที่พัก และกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล และนอกช่วงเทศกาลเพื่อเป็นทางเลือกให้นักท่องเที่ยว
2. การสนับสนุนการกำกับมาตรฐานความปลอดภัยที่พักด้านสาธารณสุขผ่านเกณฑ์มาตรฐาน SHA+
3. การสนับสนุนการเตรียมพร้อม การเพิ่มความหลากหลาย และความปลอดภัยในการจัดการที่พัก/โรงแรม เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

4. การส่งเสริมการกำกับมาตรฐานการให้บริการของสถานบริการประเภทที่พัก/โรงแรม/รีสอร์ท

5. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ประกอบการด้านที่พัก กับผู้ประกอบการด้านอาหารในท้องถิ่น เพื่อสร้างจุดเด่นในการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (ด้านระเบียบ ข้อบังคับ: ศิลปาวนา, ด้านการกำกับดูแลการจัดการท่องเที่ยว: จิตภาวนา และด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว: ปัญญาภาวนา เนื่องจากเป็นการมองแบบรอบด้านเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ในแต่ละด้านจึงต้องหนุนเสริมกันและกัน) ประกอบด้วย

1. การพัฒนาสู่เมืองแห่งการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรม กีฬา สันทนาการที่หลากหลาย และสร้างประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว เพื่อให้ท่องเที่ยวได้อย่างอุ่นใจ ปลอดภัย รวมถึงมีการกำหนดมาตรการควบคุม กำหนดกฎเกณฑ์ มาตรฐานและบังคับใช้อย่างเท่าเทียม

2. การส่งเสริม สนับสนุน สร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการ ให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดเล็กเพื่อให้คำแนะนำ ช่องทางการตลาด และการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการตลาดของผู้ประกอบการรายใหญ่

3. การกำหนดเป้าหมายร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และผู้ประกอบการในการยึดถือประโยชน์ของคนพหุเป็นอันดับแรก เน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ มีการจัดสรรผลประโยชน์มีความเท่าเทียม เป็นธรรม และร่วมยกระดับมาตรฐานการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจ และตัดสินใจกลับมาเที่ยวซ้ำ

4. การวางแผนหรือกำหนดมาตราเยียวจากภาครัฐที่สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจ และความแตกต่างของแต่ละกิจการ อย่างเหมาะสม ทัวถึง และเป็นธรรม เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่เมืองพัทยาให้สามารถดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

5. การสนับสนุนกิจกรรมการเพิ่มทักษะทางวิชาชีพ และส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาดให้แก่ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ด้านกายภาพและสังคม: กายภาวนา และด้านระเบียบ ข้อบังคับ: ศิลปาวนา เป็นการดูแลจัดพื้นที่ทางการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมพร้อมรับนักท่องเที่ยว

ขณะที่จำเป็นต้องกำกับในเชิงระเบียบ ข้อบังคับในการนำไปสู่การปฏิบัติงานประจำเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม) ประกอบด้วย

1. ภาครัฐควรมีการจัดให้บริการพื้นที่สาธารณะให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อตอบสนองสำหรับการท่องเที่ยวแบบครอบครัว

2. ภาครัฐควรมีการส่งเสริมมาตรการป้องกันภัยจากมิจฉาชีพ และจัดทีมเชิงรุก เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและประชาชนได้มากขึ้น

3. ภาครัฐควรมีการส่งเสริมในพื้นที่ควรส่งเสริม และร่วมกัน ผูกอบรมและสมัครเป็นอาสาสมัครตำรวจให้ครอบคลุมทุกวัย ทุกสัญชาติเพื่อเพิ่มจำนวนในการดูแล และอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว จะเป็นการทำงานเชิงรุกที่สร้างความเชื่อมั่น และป้องปรามในพื้นที่

ด้านสิ่งดึงดูดใจ (ด้านการกำกับดูแลการจัดการท่องเที่ยว: จิตภavana และด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว: ปัญญาภavana ซึ่งเป็นการพัฒนาพื้นที่ควบคู่ไปกับการดูแล พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และกลุ่มบุคคล) ประกอบด้วย

1. ภาครัฐควรมีการเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับการท่องเที่ยว เพื่อให้ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองพัทยา

2. ภาครัฐควรมีการนำเทคโนโลยีขยายผลกับกลุ่มประชาชน ผู้ประกอบการ และแรงงานให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม ทุกวัย เพื่อเป็นหลักประกันสุขภาพ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม

ด้านการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว (ด้านกายภาพและสังคม: กายภavana เป็นการอำนวยความสะดวก และการจัดโครงสร้างการจราจรที่เหมาะสมกับการจัดการท่องเที่ยว) ภาครัฐควรมีการกำกับการปรับปรุง พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบก และทางน้ำเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง และสร้างทางเลือกในการท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี หลักภavana 4 พบว่า

ด้านการบริการที่พัก (ด้านกายภาพและสังคม: กายภาวนา เป็นการปรับเปลี่ยน และเพิ่มเติมในเรื่องของความปลอดภัยของที่พักรทั้งภายใน และภายนอกที่พักต้องมีความสัปปายะ และมีความเหมาะสมกับบริบทการจัดการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา และไม่ทำลายคุณค่าทางการท่องเที่ยว) ประกอบด้วย การสนับสนุนการจัดโปรโมชั่นการท่องเที่ยว รวมทั้งที่พัก และกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล และนอกช่วงเทศกาลเพื่อเป็นทางเลือกให้นักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวแบบอิสระของนักท่องเที่ยวในยุค COVID-19 ของณัฐกาญจน์ นวลจันทร์ (2566) พบว่า แรงจูงใจด้านปัจจัยดึงดูดเกี่ยวกับมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว “โครงการเราเที่ยวด้วยกัน” โดยรัฐบาลสนับสนุนค่าโรงแรม 40% ของราคาที่พักร เป็นแรงจูงใจในระดับมากที่สุด และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ประกอบการด้านที่พัก กับผู้ประกอบการด้านอาหารในท้องถิ่น เพื่อสร้างจุดเด่นในการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยว ขณะที่กรวรรณ ใจยาว (2564) พบว่า ท่ามกลางการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 คนในพื้นที่มีความยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามคนในพื้นที่ยังคงต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการทางสาธารณสุขอย่างเข้มงวดในการคัดกรองนักท่องเที่ยว หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการสนับสนุนนโยบายหรือกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและปรับปรุงมาตรการทางสาธารณสุขเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่คนในพื้นที่

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (ด้านระเบียบ ข้อบังคับ: ศิลภาวนา, ด้านการกำกับดูแลการจัดการท่องเที่ยว: จิตภาวนา และด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว: ปัญญาภาวนา เนื่องจากเป็นการมองแบบรอบด้านเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ในแต่ละด้านจึงต้องหนุนเสริมกันและกัน) ประกอบด้วย การสนับสนุนกิจกรรมการเพิ่มทักษะทางวิชาชีพ และส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถทางการตลาดให้แก่ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก และเมืองสร้างสรรค์โลก โดยชุมชนเมืองเก่าสุโขทัย สำหรับฐานวิถีชีวิตใหม่หลังสถานการณ์โควิด 19 ของเฉลิมพล ศรีทอง, อีรพงษ์ เทียงสมพงษ์ (2564) พบว่า ควรมีการพัฒนาทักษะ เตรียมความพร้อมให้กับบุคลากร และผู้ประกอบการภายในชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ยังสอดคล้องกับงานวิจัยรูปแบบการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวบนพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษใน จังหวัดสงขลา ของทัศนีย์ ปิยะเจริญเดช (2564) พบว่า ควรให้การดูแลเอาใจใส่แก่ผู้มาเยือน ประกอบด้วยสร้างความประทับใจและค่านิยม ให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว

ในเรื่องการจ้างหรือการบริการที่แพงเกินกว่าเหตุหรือถูกเอารัดเอาเปรียบและมีนโยบายเชิญชวนให้นักเที่ยวได้กลับมาเที่ยวอีกครั้ง

ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด (ด้านกายภาพและสังคม: กายภาพ และด้านระเบียบข้อบังคับ: ศิลปาวนา เป็นการดูแลจัดพื้นที่ทางการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมพร้อมรับนักท่องเที่ยว ขณะที่จำเป็นต้องกำกับในเชิงระเบียบ ข้อบังคับในการนำไปสู่การปฏิบัติงานประจำเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม) ประกอบด้วย ภาศึเครือข่ายในพื้นที่ควรกันส่งเสริม และร่วมกันฝึกอบรมและสมัครเป็นอาสาสมัครตำรวจให้ครอบคลุมทุกวัย ทุกสัญชาติเพื่อเพิ่มจำนวนในการดูแลและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว จะเป็นการทำงานเชิงรุกที่สร้างความเชื่อมั่น และป้องปรามในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยววิถีถิ่น วิถีไทยเพื่อสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของเส้นทางท่องเที่ยวเมืองร้อยเกาะ ของสุนิษา กลิ่นขจรและทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา (2561) พบว่า ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และประชาชนในพื้นที่ มีความคิดเห็นต่อการจัดการท่องเที่ยวด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว

ด้านสิ่งแวดล้อม (ด้านการกำกับดูแลการจัดการท่องเที่ยว: จิตภาวนา และด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว: ปัญญาภาวนา ซึ่งเป็นการพัฒนาพื้นที่ควบคู่ไปกับการดูแล พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และกลุ่มบุคคล) ประกอบด้วย ภาครัฐควรมีการเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับการท่องเที่ยว เพื่อให้ส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองพัทยา สอดคล้องกับดลยา จาตุรงค์กุล (2565) พบว่า ปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจการท่องเที่ยววิเคราะห์ได้ 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่ 1 การท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่ 2 ปัจจัย ด้านจิตวิทยา ปัจจัยที่ 3 ทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยที่ 4 การส่งเสริมการตลาดแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมและกระตุ้นการท่องเที่ยวในเชิงเศรษฐกิจชุมชน รวมถึงส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น การรวมกลุ่มอาชีพระหว่างชุมชนท่องเที่ยวด้วยกัน และธุรกิจท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ของภักชดา พูนสุวรรณ (2566) พบว่า ชุมชนมีบทบาทหลักและสำคัญในการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

ด้านการเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว (ด้านกายภาพและสังคม: กายภาพนา เป็นการอำนวยความสะดวก และการจัดโครงสร้างการจราจรที่เหมาะสมกับการจัดการท่องเที่ยว) ภาครัฐควรมีการกำกับกับการปรับปรุง พัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบก และทางน้ำเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง และสร้างทางเลือกในการท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวไทยของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร หลังสถานการณ์ COVID-19 ระบาดครั้งที่ 1 ของวัลดรัตน์ ญาณทศศิลป์ (2564) พบว่า มีปัจจัยด้านความต้องการความรู้สึกปลอดภัย (Safety Needs)

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

การพัฒนาเมืองแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ปอดภัย เช่น เขียมสร้างเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบการ เป็นโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการตลาด ยึดถือประโยชน์ของกันพายเป็นอันดับแรก เน้นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากกว่าปริมาณ ความร่วมมือกับภาคประชาสังคม และความแตกต่างอย่างเหมาะสม ทั้งสิ่ง เป็นธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับบริบท และความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น เป็นธรรมชาติ จัดความหลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เลือก และการประชาสัมพันธ์

ด้านการบริการที่พัก

การสนับสนุนการจัดไปไม่ซ้ำกันท่องเที่ยว รวมทั้ง และกิจกรรมการท่องเที่ยว การสนับสนุนการพัฒนาศูนย์รวมที่พัก ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปโภค SH+ การสนับสนุนการเตรียมพร้อม การเพิ่มความสะดวกสบาย และความปลอดภัย การส่งเสริมการพัฒนาศูนย์รวมที่พักให้มีความปลอดภัยด้านสุขภาพ/โรคระบาด การส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ประกอบการด้านที่พัก กับผู้ประกอบการด้านอาหารในท้องถิ่น

การพัฒนาตามหลักทฤษฎี 4

ด้านกายภาพและสังคม (ภาพทฤษฎี 4)

เมื่อพัฒนาเมืองแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสวยงาม, มีการดูแลระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปโภค การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, มีการจัดการจราจรและโครงสร้างทางจราจรที่เชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง, มีการอนุรักษ์และรักษาประเพณีและวัฒนธรรมที่สั่งสมเอาไว้ และมีการจัดการเมืองให้มีความปลอดภัย

ด้านระเบียบ ข้อบังคับ (สื่อทฤษฎี 4)

เมื่อพัฒนาเมืองแหล่งท่องเที่ยวให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามแหล่งท่องเที่ยว, มีการกำหนดข้อบังคับในการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยว, มีการจัดทำบัญชีรายชื่อแหล่งท่องเที่ยว, มีข้อบังคับในการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้ใช้พื้นที่เพื่อจัดการเมืองที่เหมาะสม และมีการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัย

ด้านสิ่งแวดล้อมและสวน

จัดให้บริเวณพื้นที่สาธารณะให้เป็นพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย และจัดพื้นที่สาธารณะให้เป็นพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย และจัดพื้นที่สาธารณะให้เป็นพื้นที่สาธารณะที่ปลอดภัย

ด้านสิ่งแวดล้อม

ควรมีการเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับการท่องเที่ยว ควรมีการเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับการท่องเที่ยว ควรมีการเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในการรองรับการท่องเที่ยว

ด้านการเดินทางแหล่งท่องเที่ยว

ควรมีการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัยและสะดวกสบาย และสร้างทางเลือกในการเดินทาง ควรมีการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่ปลอดภัยและสะดวกสบาย และสร้างทางเลือกในการเดินทาง

การจัดการท่องเที่ยว ยุค Next Normal ตามแนวคิด 4A

ด้านนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว (ปัญหาทฤษฎี 4A)

เมื่อพัฒนาเมืองแหล่งท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัย, มีการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยว, มีการจัดทำบัญชีรายชื่อแหล่งท่องเที่ยว, มีข้อบังคับในการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้ใช้พื้นที่เพื่อจัดการเมืองที่เหมาะสม และมีการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัย

ด้านการกำกับดูแลการจัดการท่องเที่ยว (จัดการทฤษฎี 4A)

เมื่อพัฒนาเมืองแหล่งท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัย, มีการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยว, มีการจัดทำบัญชีรายชื่อแหล่งท่องเที่ยว, มีข้อบังคับในการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้ใช้พื้นที่เพื่อจัดการเมืองที่เหมาะสม และมีการจัดการเมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัย

ภาพที่ 1 แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวยุค Next Normal ของเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ตามหลักทฤษฎี 4

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรสนับสนุนนโยบาย “เมืองพัทยา ท่องเที่ยวปลอดภัย เที่ยวได้ทุก Season” ให้มีความสำคัญกับการดูแลรักษาความปลอดภัยสร้างความเชื่อมั่นในการเดินทางของนักท่องเที่ยว โดยกำหนดเป้าหมายการเป็น “เมืองท่องเที่ยวที่อุ่นใจ ปลอดภัย และเป็นธรรม”
2. ภาครัฐควรสนับสนุนนโยบาย “เมืองพัทยา Tourism Hub of ASEAN” โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียจากการท่องเที่ยวในเมืองพัทยาในทุกกลุ่มอาชีพ และทุกช่วงวัย และกำหนดเป้าหมายการนำเข้า “นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ” สู่การเป็น “เมืองที่น่าเที่ยว และคนอยากมาอยู่”
3. ภาครัฐควรสนับสนุนนโยบาย “เมืองพัทยานวัตกรรมท่องเที่ยวในอุดมคติ” ที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในทุกมิติโดยเฉพาะการคมนาคมขนส่งที่ทั่วถึง และสะดวกสบาย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เมืองพัทยานควรสนับสนุนการกำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยของที่พักทั้งภายใน และภายนอกที่พักต้องมีความเหมาะสมกับบริบทการจัดการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา และไม่ทำลายคุณค่าทางการท่องเที่ยว
2. เมืองพัทยานควรสนับสนุนการกำหนดมาตรการควบคุม กำหนดกฎเกณฑ์ มาตรฐาน และบังคับใช้อย่างเท่าเทียมในทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว
3. เมืองพัทยานควรสนับสนุนการดูแลจัดพื้นที่ทางการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม พร้อมรับนักท่องเที่ยว ขณะที่จำเป็นต้องกำกับในเชิงระเบียบ ข้อบังคับในการนำไปสู่การปฏิบัติงานประจำเพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม
4. เมืองพัทยานควรสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ควบคู่ไปกับการดูแล พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวในเมืองพัทยา
5. เมืองพัทยานควรสนับสนุนการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบก และทางน้ำเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง และสร้างทางเลือกในการท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

- กรวรรณ ใจยาว. (2564). อิทธิพลของการรับรู้ความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของคนในพื้นที่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่: บทบาทของทัศนคติในฐานะตัวแปรส่งผ่าน. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว โรงแรม). วิทยาลัยการจัดการ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เฉลิมพล ศรีทอง, อีรพงษ์ เทียงสมพงษ์. (2564). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองมรดกโลก และเมืองสร้างสรรค์โลก โดยชุมชนเมืองเก่าสุโขทัย สำหรับฐานวิถีชีวิตใหม่หลังสถานการณ์โควิด 19. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, 15(2), 103-114.
- ณัฐกาญจน์ นวลจันทร์. (2566). แรงจูงใจในการท่องเที่ยวแบบอิสระของนักท่องเที่ยวในยุค COVID-19. ใน การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน ในยุคสังคมดิจิทัล. เข้าถึงได้จาก <http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/miniconference/article/view/4114/2713>
- ดลยา จาตุรงค์กุล. (2565). การวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจในการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรีภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 5(2), 1-16.
- ทัศนีย์ ปิยะเจริญเดช. (2564). รูปแบบการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวบนพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษใน จังหวัดสงขลา. (ดุสิตนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธวัชรรัตน์ ญาณทศศิลป์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวไทยของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร หลังสถานการณ์ COVID-19 ระบาดครั้งที่ 1. (วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต). วิทยาลัยการจัดการ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ฝ่ายทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน สำนักปลัดเมืองพัทยา. (2566). *จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง*. เข้าถึงได้จาก <https://www.pattaya.go.th/หน่วยงาน-และการติดต่อรา/สำนักปลัดเมืองพัทยา/>
- พงษ์มนัส ดือด. (2563). ผลกระทบของการแพร่ระบาดโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบอาชีพบริการจัดส่งอาหาร. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 7(6), 131-144.
- ภักชดา พูนสุวรรณ. (2566). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา. (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เมืองพัทยา. (2566). *แผนพัฒนาเมืองพัทยา (พ.ศ.2561-2565)*. (อัดสำเนา)
- ศิริณี เมฆลอย. (2565). กลยุทธ์ทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการบริการโรงแรมขนาดเล็กจากสถานะการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(2), 474-488.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). *การสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19*. เข้าถึงได้จาก <http://ittdashboard.nso.go.th/covid19survey.php>
- สุนิชา กลิ่นขจรและทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยววิถีถิ่น วิถีไทยเพื่อสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของเส้นทางท่องเที่ยวเมืองร้อยเกาะ. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(3), 3228-3241.

บวรพัฒน์